

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA –EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA

1. W ocenianiu wiedzy i umiejętności z stosuje się wewnętrzne zasady oceniania zawarte w statucie SP nr 89 w Gdańsku.
2. W zależności od ilości zdobytych % uczeń uzyskuje następujące oceny

0-29%	30-34	35-40	41-49	50-55	56-60	61-65	66-71	72-79	80-84	85-89	90-92	93-95	96-97	98-100
1	1+	2	2+	3-	3	3+	4-	4	4+	5-	5	5+	6-	6

3. Za swoje bieżące osiągnięcia uczeń otrzymuje oceny (podane wraz z przeliczeniem na liczby wymierne)

1(1,0), 1+ (1,5), 2 (2,0), 2+(2,5), 3- (2,75), 3 (3,0), 3+ (3,5), 4- (3,75), 4 (4,0), 4+ (4,5), 5- (4,75), 5 (5,0), 5+(5,5), 6- (5,75), 6 (6,0)

Uzyskane w poszczególnych kategoriach oceny przeliczane są na koniec każdego półrocza na średnią ważoną wg wzoru: (suma ocen z kategorii 1) x 6 + (suma ocen z kategorii 2) x 3 + (suma ocen z kategorii 3) x 1 podzielone przez (liczba prac w kategorii 1) x 6 + (liczba prac w kategorii 2) x 3 + (liczba prac w kategorii 3) x 1

4. Średnia ważona na koniec półrocza przeliczana jest na ocenę MEN wg tabeli:

Średnia ważona	1,0-1,7	1,8-2,5	2,6-3,5	3,6- 4,5	4,6- 5,6	5,7-6,0
Ocena	niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący

5. Stosuje się 3 kategorie oceniania:

KATEGORIA 1 – waga oceny 6	KATEGORIA 2 –waga oceny 3	KATEGORIA 3 – waga oceny 1
- prace klasowe - testy z dużej partii materiału - dłuższe wypowiedzi ustne -osiągnięcia w konkursach zewnętrznych	- ćwiczenia praktyczne - kartkówki i sprawdziany z dwóch lub trzech ostatnich lekcji - rozwiązywanie trudniejszych zadań - uczniowskie projekty edukacyjne - obszerne prace domowe długoterminowe - aktywna praca w kole zainteresowań - prezentacje multimedialne - osiągnięcia w konkursach szkolnych	- kartkówki z ostatniej lekcji - prace domowe - praca na lekcji - karty pracy - przygotowanie do lekcji - krótka wypowiedź ustna - prowadzenie zeszytu przedmiotowego -uczestnictwo w konkursach jako forma zaangażowania (bez znaczących osiągnięć)

6. Uwagi dodatkowe:

- Uczeń ma prawo poprawić dwie oceny w półroczu, uczeń zagrożony oceną niedostateczną ma prawo poprawić dwie oceny, o ile po pierwszej poprawie nadal jest zagrożony. Do dziennika wpisywana jest ocena uzyskana na poprawie.
  - Uczeń ma prawo dwa razy w półroczu zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie do zajęć. Zasada ta nie dotyczy wcześniej zapowiedzianych prac pisemnych, lekcji powtórzeniowych.
  - Nauczyciel przed przystąpieniem uczniów do pracy, która będzie oceniana, określa kategorię oceny.
  - Prace z kategorii I są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
  - Nauczyciel ma dwa tygodnie na ocenę prac klasowych.
  - Termin i formę poprawy określa nauczyciel.
  - Nauczyciel ma prawo do wprowadzenia dodatkowych zasad oceniania, ale odpowiednio wcześniej muszą o tym poinformować uczniów.
- Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
- Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom.
- Prace pisemne (sprawdziany, prace klasowe, testy z zadaniami otwartymi) opatrzone są informacją, o tym co uczeń zrobił dobrze, co i jak wymaga poprawy i jak powinien się dalej uczyć. Informacja zawiera sprawdzane wiadomości i umiejętności w formie tabeli oraz oznaczenie stopnia opanowania danego zagadnienia. Informacja ta jest umieszczana na pierwszej stronie pracy pisemnej.

Sprawdzana umiejętność	Poziom opanowania			Sposób poprawy
	wysoki	wystarczająco	słaby	
1.	✓			
2.			✓	
Uwagi:				Podpis rodzica:

- Kartkówki są wklejane do zeszytu przedmiotowego, prace pisemne (sprawdziany, prace klasowe) podpisane przez rodziców są przechowywane przez nauczyciela przez jeden rok szkolny. Uczeń musi zwrócić podpisaną pracę na kolejnej lekcji jednakże, nie później niż w ciągu tygodnia.
- Uczeń nie ma prawa poprawiać kartkówki.
- Uczeń ma prawo przystąpić do sprawdzianu na wyższą od proponowanej przez nauczyciela ocenę roczną na warunkach określonych w statucie szkoły.

Rozkład materiału wraz z planem wynikowym

EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA

II etap edukacyjny (klasa VIII szkoły podstawowej)

Nr lekcji	Temat	Podstawa programowa	Zagadnienia – materiał nauczania	Oczekiwanie wiadomości i umiejętności Uczeń:	Kategoria celów	Poziom wymagań
1	Edukacja dla bezpieczeństwa – nowy przedmiot, nowe spojrzenie na własną aktywność osobistą i społeczną	I.1, II.1	– główne obszary tematyczne realizowane w ramach edukacji dla bezpieczeństwa – struktura nauczania przedmiotu – ocenianie przedmiotowe (PSO) – podręcznik – metody, formy i środki dydaktyczne – zainteresowania i uzdolnienia w obrębie przedmiotu – źródła wiedzy pozapodręcznikowej	– wymienia przesłanki przemawiające za realizacją przedmiotu – wymienia główne obszary tematyczne w ramach przedmiotu – wymienia główne metody pracy rekomendowane w obrębie przedmiotu – przedstawia zasady oceniania z przedmiotu – wskazuje najpopularniejsze źródła wiedzy pozapodręcznikowej – wylicza przykłady form rozwoju swoich zainteresowań i uzdolnień korelujących z problematyką przedmiotu – przedstawia konstrukcję i omawia ogólną zawartość podręcznika do nauki przedmiotu	A A A B B A, F C	PP PP PP P PP P P
2	Bezpieczny obywatel, bezpieczny naród, bezpieczne państwo	I.1	– definicja bezpieczeństwa – bezpieczeństwo jako stan i jako proces – rodzaje bezpieczeństwa – podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa – podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo państwa i jego obywateli	– definiuje bezpieczeństwo – wymienia rodzaje bezpieczeństwa – wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa – definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej – wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli	A A A A, F A	P P P PP P
3	Bezpieczeństwo Polski w stosunkach międzynarodowych	I.2, I.3	– znaczenie geopolitycznych uwarunkowań położenia Polski i kształtowaniu jej bezpieczeństwa w ciągu dziejów i obecnie – filary współczesnego bezpieczeństwa Polski – polska aktywność na arenie międzynarodowej w zakresie zachowania bezpieczeństwa (relacje wielostronne, regionalne i dwustronne) – wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa międzynarodowego	– opisuje geopolityczne położenie Polski – omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego – omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski – opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski – wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	B B D, F B A A	P P PP P PP P

4	Źródła zagrożeń	II.1, III.6.a	- rodzaje zagrożeń (naturalne, spowodowane działalnością człowieka oraz społeczne) - postępowanie zapobiegawcze - podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń - system ratownictwa w Polsce - numery alarmowe, Europejski Numer Alarmowy	- wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń - dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia - omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom - wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce - wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom - poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania	A B B A A B	P P P P P PP
5	Ostrzeżenie o zagrożeniach i alarmowanie	II.2	- system wykrywania skażeń i alarmowania - środki alarmowe i sygnały alarmowe - rodzaje alarmów i komunikatów ostrzegawczych i sposoby ich ogłaszania - zasady zachowania się po ogłoszeniu alarmu lub usłyszeniu komunikatu ostrzegawczego - przeciwdziałanie panice	- charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania - wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze - rozróżnia sygnały alarmowe - wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych - omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów - opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego - wymienia sposoby przeciwdziałania panice	B A C A B B A	PP P P P P P P
6	Ewakuacja	II.3, II.4	- definicja ewakuacji - stopnie ewakuacji - rodzaje ewakuacji (planowa, doraźna, samoewakuacja) - zasady zachowania podczas ewakuacji z budynku - wybrane znaki ewakuacyjne i informacyjne - szkolna instrukcja ewakuacji - ewakuacja z terenów zagrożonych - zasady zaopatrzenia w wodę i żywność w czasie ewakuacji - ewakuacja zwierząt	- wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie - rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji - opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku - rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne - zna szkolną instrukcję ewakuacji - omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych - opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji - uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych	B B B A A B B B, C	P PP P P P P PP PP

7	Zagrożenia pożarowe	II.3, II.5	- przyczyny pożarów - zasady postępowania podczas pożaru - podręczny sprzęt gaśniczy i zasady jego rozmieszczania w budynkach - obsługa gaśnic i hydrantów wewnętrznych - gaszenie odzieży płonącej na człowieku oraz zarzewia ognia - wybrane znaki ochrony przeciwpożarowej	- wymienia główne przyczyny pożarów - opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru - omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole - opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego - rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej - wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku	A B B, C B, C B B, C	P P P P P PP
8	Zagrożenia powodziowe	II.3, II.4, II.5	- przyczyny powodzi - ochrona przeciwpowodziowa w Polsce - pogotowie przeciwpowodziowe i alarm powodziowy - zasady zachowania się podczas powodzi i po opadnięciu wód powodziowych - zapasy na wypadek powodzi	- wymienia główne przyczyny powodzi - wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej - wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi - opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych - planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej - uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi	A A B B B, F B, E	P P P PP P P
9	Ekstremalne warunki pogodowe	II.5	- charakterystyka zagrożenia i zasady postępowania podczas: • intensywnych opadów śniegu • ekstremalnie niskich temperatur • upałów • wichur • gwałtownych burz	- wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka - opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur - omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	A B B, F	P P P

10	Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Uwolnienie niebezpiecznych substancji chemicznych	II.5	- przyczyny wypadków komunikacyjnych i zagrożenia towarzyszące tym wypadkom - postępowanie ratownicze na miejscu wypadku komunikacyjnego - oznaczenia pojazdów przewożących niebezpieczne substancje (tablice ADR) - postępowanie po uwolnieniu się niebezpiecznych substancji chemicznych	- wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych - opisuje zagrożenia towarzyszące tym wypadkom - wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce - omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym i w miejscu zdarzenia - omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) - opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR - opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych	A B A B B B, F B, E	P PP P P P PP P
11	Zagrożenia terrorystyczne	II.5	- przyczyny współczesnego terroryzmu - najczęstsze formy aktów terroru - zasady zachowania się podczas ataku terrorystycznego lub bezpośrednio po nim: • strzelanina • sytuacja zakładnicza • atak bombowy • atak gazowy • podejrzana przesyłka	- omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru - opisuje zasady zachowania się na wypadek: • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładniczej • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzonej przesyłki - rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanym przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych	B B E	PP P P
12	Powtórzenie materiału z zakresu bezpieczeństwa oraz postępowania w sytuacjach zagrożeń	I.1, I.2, I.3, II.1, II.2, II.3, II.4, II.5	- powtórzenie i utrwalenie wiadomości przekazanych w ramach poprzednich jednostek dydaktycznych - usystematyzowanie zdobytych wiadomości - przygotowanie uczniów do zaplanowanej formy kontroli wiedzy i umiejętności (prezentacja form i zakresu oraz narzędzi dydaktycznych przewidzianych do realizacji)	- łączy logicznie poszczególne zagadnienia w ciąg przyczynowo-skutkowy - dostrzega słabe i mocne strony proponowanych rozwiązań - proponuje własne – alternatywne – rozwiązania - sprawnie operuje poznanym słownictwem - trafnie argumentuje - sprawnie realizuje inscenizowane działania ratownicze - dysponuje wiedzą pozapodręcznikową - rozwija swoje zainteresowania w zakresie przedmiotu	B C, D D F B D, E C, E D D, F	PP PP P PP P P PP PP

13	Próbna ewakuacja	II.2, II.3, II.4, II.5	– ewakuacja realizowana na podstawie szkolnej instrukcji ewakuacji, przy wykorzystaniu obowiązujących procedur, sygnałów i dróg ewakuacji; realizowana w obecności obserwatora z ramienia PSP (lub organu prowadzącego szkołę) – omówienie istotnych elementów zachowania uczniów i personelu szkoły	– zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji – rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej – zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji – prawidłowo wykonuje nakazane czynności – wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób – zachowuje spokój i opanowanie	A B B C D, E E	P P PP P PP P
14	Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy	III.1, III.3, III.5	– pierwsza pomoc – definicja i zakres – obowiązek (prawny i moralny) udzielania pierwszej pomocy – podstawy anatomii i fizjologii człowieka: • układ oddechowy • układ krążenia • układ nerwowy – stan nagłego zagrożenia zdrowotnego – przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia	– wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” – określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym – wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych – wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” – opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia – wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy	B B, E B B B B	PP P P PP P P
15–16	Postępowanie w miejscu zdarzenia	III.1, III.2, III.3, III.4, III.6, III.7	– bezpieczeństwo: • świadka • ratownika • poszkodowanych • miejsca zdarzenia – środki ochrony osobistej dla ratownika – bezpieczne zdejmowanie rękawiczek jednorazowych – wzywanie profesjonalnej pomocy, adekwatnie do zaistniałego zdarzenia – numery alarmowe, treść komunikatu – aplikacje telefoniczne przydatne w ratownictwie – transport poszkodowanych	– wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób – wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym – demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych – poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową – podaje numery alarmowe – podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy – opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych	A A C C, E A A B	P P P P P PP PP
17–18	Pomoc osobie nieprzytomnej	III.8, III.9	– łańcuch przeżycia – rola świadka zdarzenia – nagłe zatrzymanie krążenia	– wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” – opisuje ogniwa łańcucha przeżycia – ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku	B B C, E	P PP P

			(NZK) - ocena: • bezpieczeństwa miejsca zdarzenia • przytomności poszkodowanego • stanu poszkodowanego (schemat ABC) - przyczyny i objawy utraty przytomności - udrażnianie dróg oddechowych ocena oddechu - pozycja bezpieczna - ochrona termiczna i kontrolowanie stanu poszkodowanego - pierwsza pomoc w przypadku omdlenia	- ocenia stan świadomości poszkodowanego - wymienia objawy utraty przytomności - ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC - udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło-żuchwa) - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - sprawdza, czy poszkodowany oddycha - układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej - zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną - umiejętnie stosuje folię NRC - wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB - wymienia główne przyczyny omdlenia - charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie - udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia	C, E A C, E C, E B, C C, E C, E C C, E B, C A B C, E	P P P P P P P PP PP PP PP
19-20	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	III.1, III.10	- definicja resuscytacji krążeniowo-oddechowej - przyczyny i typowe objawy NZK - podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dorosłych, dzieci i niemowląt (algorytm) - obsługa automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) z zaznaczeniem potrzeby wczesnego użycia urządzenia podczas RKO	- definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” - opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej - wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności - omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci - wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) - stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO - opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego - przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej	A B, E A B C C B, E B, E	PP PP P P P P P PP

21	Apteczka pierwszej pomocy	III.12	- rodzaje apteczek pierwszej pomocy (wygląd, zawartość, rozmieszczenie) - wyposażenie apteczki pierwszej pomocy (podstawy prawne, przeznaczenie): • samochodowej • domowej • turystycznej - zastępcze i doraźnie improwizowane materiały opatrunkowe	- omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy - wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: • samochodowej • turystycznej • domowej - opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy - proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia	B A, B B B,C,F	PP P PP PP
22	Tamowanie krwotoków	III.13.a, III.13.b, III.13.c, III.13.d, III.13.e	- rodzaje ran i krwotoków - środki ochrony indywidualnej w kontakcie z płynami ustrojowymi - zakładanie opatrunku osłaniającego i uciskowego w obrębie kończyn - praktyczne sposoby opatrywania ran w zależności od miejsca zranienia	- wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający - wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające - wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je - stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran - bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne - wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) - demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa	A C, E A, B C, E C C, F C	P P P P P PP PP
23	Złamania i zwichnięcia	III.13.f, III.13.g, III.13.h	- typowe objawy urazów kości i stawów oraz ich rodzaje - opatrywanie złamań, skręceń i zwichnięć - sposoby unieruchamiania kończyn - zastosowanie chusty trójkątnej - postępowanie ratownicze w przypadku urazów kręgosłupa - zapobieganie urazom przy pracy, w sporcie i podczas rekreacji	- wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie - zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów - zakłada temblak - omawia pryncypialne zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa - opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa - podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie	B B, E C, E B B B, F	PP P P P PP PP

24	Oparzenia i odmrożenia	III.14	- oparzenia termiczne i chemiczne - okoliczności, objawy, pierwsza pomoc - udar słoneczny i udar cieplny – objawy, pierwsza pomoc - wychłodzenie i odmrozenie – przyczyny, pierwsza pomoc - zapobieganie oparzeniom (środowisko domowe, małe dzieci)	- wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrozenie, wychłodzenie - omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: • oparzeń termicznych • oparzeń środkami chemicznymi • wychłodzenia organizmu i odmrożeń - demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny - proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci	A B, C C, F D, F	P P P PP
25–26	Inne groźne przypadki	III.1, III.2, III.3, III.5.a, III.5.b, III.11	- pierwsza pomoc w przypadku: • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia - zapobieganie zadławieniom u dzieci	- omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: • zadławienia ▪ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia ▪ wykonuje na manekinie rękoczojny ratunkowy w przypadku zadławienia ▪ wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia - omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wymienionych wypadkach	B, E B, F B, F B, E B, E B, F B, F B, F B, F B, F B, F B, F B, E	P P P PP PP PP P PP PP P

27	Powtórzenie materiału z zakresu pierwszej pomocy	III.1, III.2, III.3, III.4, III.5, III.6, III.7, III.8, III.9, III.10, III.11, III.12, III.13, III.14	- powtórzenie i utrwalenie wiadomości przekazanych w ramach poprzednich jednostek dydaktycznych - usystematyzowanie zdobytych wiadomości - przygotowanie uczniów do zaplanowanej formy kontroli wiedzy i umiejętności (prezentacja form i zakresu oraz narzędzi dydaktycznych przewidzianych do realizacji)	- łączy poszczególne zagadnienia w ciąg przyczynowo-skutkowy - dostrzega słabe i mocne strony proponowanych rozwiązań - proponuje własne – alternatywne – rozwiązania - sprawnie operuje poznanym słownictwem - trafnie argumentuje - sprawnie realizuje działania ratownicze - dysponuje wiedzą pozapodręcznikową - rozwija swoje zainteresowania w zakresie przedmiotu	B C, D D, F B D, E C, E D D, F	PP PP P PP P P PP PP
28–29	Zdrowie jako wartość. Zasady zdrowego stylu życia	IV.1, IV.2, IV.3, IV.5, IV.6	- definicja zdrowia i jego rodzaje - czynniki mające wpływ na zdrowie – zależne i niezależne od człowieka - zachowania prozdrowotne oraz krótko- i długoterminowe konsekwencje ich zaniedbania - zachowania ryzykowne i ich konsekwencje - wyznaczniki i parametry stanu organizmu - źródła informacji o świadczeniach i usługach medycznych oraz o zdrowiu - indywidualny plan troski o zdrowie	- definiuje zdrowie - wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym - wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ - wymienia zachowania prozdrowotne - wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków - opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe - określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych - wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania - analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem - proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym	A B A A, E A B, E B, F A,C,F B, E B, E	PP PP PP P P PP P P P PP

30	Choroby cywilizacyjne	IV.1, IV.2, IV.5, IV.6, IV.7	- podział i przykłady chorób cywilizacyjnych - przyczyny chorób cywilizacyjnych - wpływ stresu na zdrowie człowieka i sposoby walki z nim - profilaktyka chorób cywilizacyjnych oraz ich dotkliwe skutki społeczne - wybrane problemy zdrowia psychicznego (depresja, anoreksja, uzależnienia behawioralne)	- wymienia główne choroby cywilizacyjne - wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych - wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie - proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu - omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych - proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym	A A, B B D B D	PP PP P P PP PP
31-32	Komunikacja interpersonalna w trosce o zdrowie	IV.4, IV.6, IV.7	- komunikacja werbalna i niewerbalna - elementy komunikacji niewerbalnej - strefy dystansu komunikacyjnego - zasady aktywnego słuchania - zakłócenia w komunikacji - bariery komunikacyjne - asertywność: - techniki asertywnego odmawiania - obrona własnych granic - negocjacje	- omawia znaczenie prawidłowej komunikacji interpersonalnej - wyjaśnia znaczenie terminów „komunikacja werbalna” i „komunikacja niewerbalna” - wymienia i świadomie wykorzystuje elementy komunikacji niewerbalnej - charakteryzuje strefy dystansu komunikacyjnego - wymienia zasady aktywnego słuchania - wymienia najczęstsze zakłócenia w komunikacji interpersonalnej oraz bariery komunikacyjne - wymienia zasady asertywności - buduje komunikaty asertywne - odmawia stanowczo i z zachowaniem wysokiej kultury - proponuje rozwiązania spornych kwestii zgodnie z zasadami negocjacji	B, E B A,C,F B A A A C, F C, F B, E	P P PP PP P P P P PP
33	Powtórzenie materiału z zakresu profilaktyki zdrowotnej	IV.1, IV.2, IV.3, IV.4, IV.5, IV.6, IV.7	- powtórzenie i utrwalenie wiadomości przekazanych w ramach poprzednich jednostek dydaktycznych - usystematyzowanie zdobytych wiadomości - przygotowanie uczniów do zaplanowanej formy kontroli wiedzy i umiejętności (prezentacja form i zakresu oraz narzędzi dydaktycznych przewidzianych do realizacji)	- łączy logicznie poszczególne zagadnienia w ciąg przyczynowo-skutkowy - dostrzega słabe i mocne strony proponowanych rozwiązań - proponuje własne – alternatywne – rozwiązania - sprawnie operuje poznanym słownictwem - trafnie argumentuje - dysponuje wiedzą pozapodręcznikową - rozwija swoje zainteresowania w zakresie przedmiotu	B C, D D, F B D, E D D, F	PP PP P PP P PP PP

